

כָּל־אֶרֶץ ומהו על הכל. **עַל אֶרְעָא**, וְעַל קְדָשָׁא בְרִיךְ הוּא אלא הוא על הארץ ועל הקב"ה כי הארץ שהיא סוד המלכות והקב"ה שהוא סוד ז"א הם כלל העולם וכלל השם הוי"ה (יהל אור). **אָמַר רַבִּי יִצְחָק, עַל אֶרְעָא תִּינַח. עַל קְדָשָׁא בְרִיךְ הוּא מְנִין** הא ניחא אם נאמר שהוציאו את דבת הארץ אבל מנין לנו שהם הוציאו שם רע גם על הקב"ה. **אָמַר לִיהוּ מִשְׁמַע דְּכִתְיִב** אמר לו משמע שכתוב, **אָפֶס כִּי עַז הָעַם. מֵאֵן יָכִיל בְּהוּ** אף אחד לא יכול להילחם עימם ואפילו הקב"ה. **כִּי עַז הָעַם דִּי יִקָּא. וְכִתְיִב עֲמִלְק יוֹשֵׁב בְּאֶרֶץ הַנֶּגֶב** בדוקא הם אמרו 'כי עז העם' כי הם התכוונו לומר בזה שהם חזקים אפילו יותר מהקב"ה, ועוד שהם אמרו עמלק יושב בארץ הנגב כי הם רצו לומר בזה שאם עמלק נלחם עם הקב"ה כביכול הוא לא יכול לו (רמ"ק), **כְּדִין גְּרָמוּ כָּל הָאֵי, כְּמָה דְּאֶתְמַר. וּבְעָא קְדָשָׁא בְרִיךְ הוּא לְשִׁינְצָאָה לֹזֵן מִן עֲלָמָא** ומשום כך המרגלים גרמו לכל בכיית הגלות כמו שלמדנו כי אז הקב"ה רצה לכלותם מהעולם, **הֲדָא הוּא דְּכִתְיִב** זהו שכתוב, (תהלים קו) **וַיֹּאמֶר לְהַשְׁמִידֵם לְוִלֵי מֹשֶׁה בְּחִירוֹ עָמַד בַּפָּרִץ לְפָנָיו וַגּו'** כי ע"י תפילת משה ניצלו ישראל מכליה ואז בניהם זכו להיכנס לארץ.

אור הרשב"י

ברוך הוא: אתם בכיתם בכיה של הנם - ואני קובע לכם בכיה לדורות.

אמר רבה אמר רבי יוחנן: אותה לילה ליל תשעה באב היה. אמר להם הקדוש

הלימוד היומאי

לע"נ שמואל בן גוהר ז"ל

ישראל מקיימים את העולם כשעושים רצונו של מקום

וְעַתָּה יַגִּדְלָנָא כַח יְהוָה. (במדבר יד) רַבִּי אֶחָא וְרַבִּי יוֹסִי

אִמְרִי, וּפְאִי אֵינּוֹן יִשְׂרָאֵל מֵעַמִּין עוֹבְדֵי

כּוֹכְבִים וּמְזֻלוֹת דְּעֵלְמָא אֲשֶׁרֵי חִלְקִים שֶׁל אֱלוֹי יִשְׂרָאֵל מִכֹּל הָעַמִּים

הָעוֹבְדִים עֲבוֹדַת כּוֹכְבִים וּמְזֻלוֹת שֶׁל הָעוֹלָם הַזֶּה. דְּקִדְשָׁא בְרִיךְ הוּא

אֲתֵרְעִי בְּהוּ, וְאֲתִפְנִי בְּהוּ, וְאֲתִפְאֵר בְּהוּ כִּי הָרִי הַקָּבֵ"ה בָּחַר

בָּהֶם וּכְיֵנָה אֵת שְׁמוֹ עֲלֵיהֶם כַּמֶּשֶׁכַּב 'אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל' וְכֵן הוּא מִתְפָּאֵר בָּהֶם כַּמֶּשֶׁכַּב 'יִשְׂרָאֵל

אֲשֶׁר בֶּךָ אֲתִפְאֵר', דְּהָא עֵלְמָא לָא אֲבָרִי אֱלֹא בְּגִינֵיהוֹן

דְּיִשְׂרָאֵל שְׁהָרִי הָעוֹלָם לֹא נִבְרָא אֱלֹא בְּגַלְל יִשְׂרָאֵל, דְּיִשְׁתַּדְּלוֹן

בְּאֲזְרֵיתָא, בְּגִין דְּחָד בְּחָד אֲתִקְשְׁרָן שְׁהֵם יַעֲסֻקוּ בַתּוֹרָה וְאֵז הֵם

נִקְשָׁרִים אֶחָד בְּשֵׁנֵי מֵאַחַר שְׁתוֹרָה הִיא כְּנֶגֶד זוּ"ן כְּמוֹ שְׁנִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל יֵצְאוּ מֵיַחֲדוֹ זוּ"ן

(רמ"ק). וְיִשְׂרָאֵל לְתַתָּא בְּהָאֵי עֵלְמָא, אֵינּוֹן קִיּוּמָא

דִּילֵיהּ, וְקִיּוּמָא דְּכָל שְׂאָר עַמִּין, אֵימְתִי בְּזִמְנֵי דְּעֵבְרֵי

רְעוּתָא דְּמֵאֲרִיְהוֹן וְיִשְׂרָאֵל לְמַטָּה הֵם סִיבַת הַקִּיּוּם שֶׁל הָעוֹלָם וְכֵן סִיבַת הַקִּיּוּם

שֶׁל כָּל שְׂאֵר הָעַמִּים, וּמִשּׁוֹם כֵּךְ יִרְדּוּ נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל בְּגוֹף לַעֲוֵה"ז בְּכַדֵּי לִקְיִים אֵת הָעוֹלָם

אוֹלָם מִתִּי הֵם מְקַיְיִמִים אֵת הָעוֹלָם, אֱלֹא הוּא רַק מִתִּי שִׁישְׂרָאֵל עוֹשִׂים אֵת רְצוֹנוֹ שֶׁל

מקום (רמ"ק).

הקב"ה ברא את האדם כדוגמת מעלה

תָּא חַיִּי, כִּד בְּרָא קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בַר נֶשׁ בְּעֶלְמָא,
אַתְקִין לִיה כְּנִוּוּנָא עֲלָאָה (יקירא) בא וראה שכאשר ברא הקב"ה

את האדם בעולם הזה הוא ברא אותו כדוגמת מעלה שהוא הצלם אלהים הכולל את דמות
 כל הנאצלים (רמ"ק), **וַיְהִי לִיה חֵילִיה וְתוֹקְפִיה בְּאַמְצַעֵיתָא**
דְּגוּפָא, דְּתַמְן שְׂרִיא לְבָא. דְּהוּא תוֹקְפָא (ומזונא) **דְּכָל**
גוּפָא כי הקב"ה נתן לאדם את כל כוחו וחוזקו באמצע גופו ששם שוכן הלב שהוא החוזק

והמזון של כל הגוף, **וּמִתְמָן** [סו] **אַתְזֵן כָּל גוּפָא** ומשם ניזון כל הגוף. (וכל
 איננו שייפי דגופא מתמן אתזנו) וכל אותם איברים של הגוף משם ניזונו **וְהָא לְבָא**
אַחִיד (דף קס"א ע"ב) **וְאַתְקִף בְּאַתְר עֲלָאָה דְלְעִילָא** והרי הלב אחוז
 ומתחזק במקום עליון של מעלה. **דְּאִיהוּ מוּחָא דְרִישָׁא, דְּשָׂאֲרֵי**
לְעִילָא (ואחיד ביה), **וְדָא אַתְקֶשֶׁר בְּדָא** שהוא המוח של הראש ששורה
 למעלה ואחוז בו וזה הלב נקשר בזה המוח.

הלב נמצא במרכז הגוף וכולם ניזונים ממנו

וּבְגוּוּנָא דְדָא, אַתְקִין קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא עֲלָמָא. וְעֵבֵד
חַד גוּפָא, וְאַתְקִין שְׂיִיפֵי דְגוּפָא סְחָרְנִיה (ליה)

אור הרשב"י

[סו] הגר"א ביהל אור מוחק זמתמן אתזן כל גופא עד ועבד חד גופא כי הענין כפול.

הלימוד היומי

לעי"ג שמואל בן גוהר ז"ל

דְּלֶבֶתָּא, וְלֶבֶתָּא שְׂאֲרֵי בְּאַמְצַעֲיָתָא דְּכָל גּוֹפָא וְהַקְב"ה הַתְּקִין אֶת כָּל אַבְרֵי הַגּוֹף מִסְבִּיב לֵלֵב כִּי הֵלֵב שׁוֹכֵן וְנִמְצָא בְּאַמְצַע כָּל הַגּוֹף. וְכָל אֵינׁוֹן שְׂיִיפִין אֶתְזָנוּ מִתְּהוּא לֶבֶתָּא, דְּהוּא תּוֹקְפָא דְּכָלָא, וְכָלָא בֵּיהּ תְּלִיין וְכָל אֵלוּ הָאֲבָרִים נִיזוּנִים מִהַדָּם שְׂבֵלֵב שֶׁהוּא הַחֻזּוֹק שֶׁל כּוֹלֵם וְכוֹלֵם בּו תְּלוּיִים. וְתְּהוּא לֶבֶתָּא, אֶתְקַשֵּׁר וְאֶתְאַחַד בְּמוֹתָא עֲלָתָא דְּשְׂרִיא לְעִילָא וְזֶה הֵלֵב נִקְשֵׁר וְנִאֲחֵז בְּמוֹחַ הַעֲלִיין שְׂשׁוֹכֵן לְמַעְלָה בְּרֵאשׁ.

ירושלים אמצעו של העולם ומסביבה ישוב שבעים אומות העולם

תָּא חַזִּי, כִּד בְּרָא קְדִישָׁא בְּרִיךְ הוּא עֲלָמָא, אֲשָׁרָא (ס"א אֲסֵדֵר) לֵימָא דְּאוֹקִינׁוּס דְּאַסְחָר כָּל יִשׁוּבָא דְּעֲלָמָא

בא וראה שכאשר ברא הקב"ה את העולם הוא שם וסידר את ים האוקיינוס באופן שהוא יקיף את כל יישוב העולם וכך כנגדו הוא העור המקיף את גופו של האדם (יהל אור). וְיִשׁוּבָא דְּכָל שְׂבַעֲיַן אוֹמִין כָּלָא אֲסָחַר לִירוּשָׁלַם. וְירוּשָׁלַם בְּאַמְצַעֲיָתָא דְּכָל יִשׁוּבָא שְׂרִיא וְהַרְץ וְהִיִּישׁוּב שֶׁל כָּל הַשְּׂבַעִים אֻמוֹת כּוֹלֵם מְקִיפִים אֶת יְרוּשָׁלַם וְיְרוּשָׁלַם שׁוֹכֵנֶת בְּאַמְצַע כָּל הִיִּישׁוּב, וְכך כִּנְגַד זֶה הָאֲבָרִים הַחִיצוֹנִיִּים מְקִיפִים אֶת הָאֲבָרִים הַפְּנִימִיִּים בְּגוֹפוֹ שֶׁל הָאָדָם (יהל אור). וְהִיא אֲסָחָרָא לְהַר הַבַּיִת. וְהַר הַבַּיִת אֲסָחַר לְעִזְרוֹת דְּיִשְׂרָאֵל [טז] וְיְרוּשָׁלַם מְקִיפָה אֶת הַר הַבַּיִת [טז] וְהַר הַבַּיִת מְקִיף אֶת הָעִזְרוֹת.

אור הרשב"י

[טז] הרמ"ק והיהל אור לא גורסים דישראל. [טז] דהיינו שמקיף הכוונה שהיא נמצאת

הלימוד היומִי

לע"נ שמואל בן גוהר ז"ל